

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 10 Σεπτεμβρίου 2020

Οι ελεγκτές θεωρούν ότι η ΕΕ πρέπει να ενισχύσει την απόκρισή της σχετικά με την επενδυτική στρατηγική της Κίνας

Σε νέα επισκόπηση που δημοσιεύθηκε σήμερα, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) εξετάζει τους πολλαπλούς κινδύνους, ιδίως οικονομικού και πολιτικού χαρακτήρα, που προκύπτουν για την ΕΕ από τη στρατηγική των κατευθυνόμενων από το κράτος επενδύσεων που εφαρμόζει η Κίνα, καθώς και τις ευκαιρίες που συνεπάγεται η εν λόγω στρατηγική. Οι ελεγκτές προειδοποιούν ότι η ΕΕ αντιμετωπίζει αρκετές προκλήσεις όσον αφορά τον τρόπο απόκρισής της, μεταξύ άλλων με ποιον τρόπο θα χαράξει και θα υλοποιήσει καλύτερα τη στρατηγική της σχετικά με την Κίνα, θα διασφαλίσει τη βελτιωμένη παρακολούθηση της εν λόγω στρατηγικής, και, τέλος, θα συντονίσει τις δράσεις των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των επιμέρους κρατών μελών όσον αφορά τις διμερείς σχέσεις τους με την Κίνα. Οι ελεγκτές επισημαίνουν επίσης την ύπαρξη ελλειψών στοιχείων σχετικά με τις κινεζικές επενδύσεις στην ΕΕ και την ανάγκη αξιόπιστης χαρτογράφησης των κινδύνων και των ευκαιριών.

Από τη δεκαετία του '80, η Κίνα εφαρμόζει μια επενδυτική στρατηγική η οποία ενθαρρύνει τις κινεζικές κρατικές επιχειρήσεις και ιδιωτικές εταιρείες να επενδύουν σε στρατηγικούς τομείς εκτός της χώρας. Οι δύο βασικοί πυλώνες αυτής της στρατηγικής είναι η πρωτοβουλία «Μία Ζώνη, Ένας δρόμος» που αφορά τη συνδεσιμότητα, και η βιομηχανική στρατηγική «Made in China 2025» οι οποίες αποσκοπούν αμφότερες στην εξασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης και της επιρροής της χώρας. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν αναλάβει αρκετές πρωτοβουλίες, εκ των οποίων η πλέον πρόσφατη (στρατηγική προοπτική ΕΕ-Κίνας του 2019) σηματοδότησε μια αλλαγή στο ύφος των σχέσεων ΕΕ-Κίνας, με την Κίνα να χαρακτηρίζεται και ως εταίρος και ως συστημικός αντίπαλος. Επιπλέον, τα κράτη μέλη συνεργάζονται σε διμερές επίπεδο με την Κίνα, πολλές φορές σύμφωνα με τα δικά τους εθνικά συμφέροντα, και χωρίς να ενημερώνουν την Επιτροπή ακόμη και όταν υφίσταται η σχετική υποχρέωση. Μια τέτοια κατακερματισμένη προσέγγιση δεν εξυπηρετεί την ΕΕ, η οποία θα αύξανε την οικονομική ισχύ της αν δρούσε συλλογικά. Στο πλαίσιο αυτό, οι ελεγκτές υπογραμμίζουν τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ στην προσπάθειά της να ενεργεί εγκαίρως και με συντονισμένο τρόπο στις περιπτώσεις που η υιοθέτηση συντονισμένης προσέγγισης θα αποτελούσε πλεονέκτημα, όπως στην περίπτωση της ασφάλειας των δικτύων 5G.

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της επισκόπησης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της επισκόπησης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

«Η Κίνα έχει εξελιχθεί σε σημαντικό οικονομικό παράγοντα διεθνώς και οι σχέσεις ΕΕ-Κίνας θα επηρεάζουν για χρόνια τις ζωές των πολιτών της ΕΕ και την οικονομία της», **δήλωσε η Annemie Turtelboom, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδια για την επισκόπηση.** « Για να υπάρξει μια αποτελεσματική απόκριση σε αυτή τη γεωπολιτική μεταβολή χρειάζεται, αφενός, η ΕΕ να ενισχύσει τη στρατηγική της για την Κίνα και, αφετέρου, τα κράτη μέλη να δράσουν, μαζί με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, ως Ένωση».

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, οι κινεζικές επενδύσεις στην ΕΕ αυξήθηκαν, με εν δυνάμει θετικές συνέπειες στις ευρωπαϊκές οικονομίες, όπως την ενθάρρυνση της ανάπτυξης και την αύξηση των θέσεων εργασίας. Ωστόσο, οι επενδύσεις αυτές πραγματοποιούνται σε στρατηγικά σημαντικούς τομείς όπως της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, των λιμένων και των σιδηροδρόμων. Επιπλέον, περισσότερες από τις μισές αυτές επενδύσεις στην ΕΕ πραγματοποιήθηκαν από κινεζικές κρατικές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ, όταν τέτοιου είδους επιδοτήσεις χορηγούνται από κράτη μέλη, αντιμετωπίζονται ως κρατικές ενισχύσεις. Η διαφορετική αυτή μεταχείριση μπορεί να οδηγήσει σε στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, ενώ δυσχεραίνει την επίτευξη ίσων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις και τις επενδύσεις της ΕΕ.

Οι ελεγκτές εντοπίζουν διάφορα στοιχεία που παρεμποδίζουν την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής από την ΕΕ σχετικά με την Κίνα. Επισημαίνουν ότι ήταν δύσκολο να σχηματιστεί μια γενική εικόνα των επενδύσεων που αποτελούν μέρος της κατευθυνόμενης από το κινεζικό κράτος επενδυτικής στρατηγικής στην ΕΕ, εν μέρει λόγω κατακερματισμένων και ελλιπών στοιχείων. Επίσης, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ δεν έχουν ακόμη προβεί σε επίσημη διεξοδική ανάλυση των κινδύνων και των ευκαιριών που προκύπτουν από την επενδυτική στρατηγική της Κίνας.

Η συγκεντρωτική καταγραφή των κινδύνων και των ευκαιριών από τους ελεγκτές, η πρώτη τέτοιου είδους καταγραφή, περιλαμβάνει 18 πολιτικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς, νομικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους, όπως το υπερβολικό χρέος των κρατών μελών προς την Κίνα ή η αναγκαστική μεταφορά τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις. Εάν υλοποιηθούν, οι κίνδυνοι αυτοί θα έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην αμοιβαιότητα και στην ύπαρξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού. Επιπλέον, τρεις από αυτούς τους κινδύνους (κενά ή αλληλεπικαλύψεις στις υποδομές συνδεσιμότητας, κλυδωνισμοί στις αλυσίδες εφοδιασμού της ΕΕ και μετάδοση ασθενειών) δεν καλύπτονται ακόμη από καμία από τις τρέχουσες δράσεις της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Στο πλαίσιο της ίδιας συγκεντρωτικής καταγραφής, οι ελεγκτές διαπιστώνουν επίσης την ύπαρξη 13 ευκαιριών για την ΕΕ στον πολιτικό και οικονομικό στίβο.

Προειδοποιούν ότι η ΕΕ θα κληθεί να αντιμετωπίσει έξι προκλήσεις στο μέλλον, στο πλαίσιο της απόκρισής της στην κατευθυνόμενη από το κράτος επενδυτική στρατηγική της Κίνας, και συγκεκριμένα:

- την παροχή πληρέστερων και περισσότερο επίκαιρων στοιχείων σχετικά με τις κινεζικές επενδύσεις στην ΕΕ·
- τη διενέργεια διεξοδικής ανάλυσης των κινδύνων και των ευκαιριών·
- την καλύτερη εφαρμογή της ενωσιακής στρατηγικής –ιδίως των δράσεων για την προώθηση της αμοιβαιότητας και την πρόληψη των στρεβλωτικών επιπτώσεων στην εσωτερική αγορά της ΕΕ– και την αντιμετώπιση των υπόλοιπων κινδύνων·
- την αξιολόγηση των χρηματοδοτικών αναγκών και την παρακολούθηση των δαπανών·
- την ενίσχυση της παρακολούθησης, της αξιολόγησης και της υποβολής εκθέσεων·
- τον καλύτερο συντονισμό της απόκρισης των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Κίνας, ενώ αντίστοιχα η Κίνα είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος της ΕΕ. Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να διασφαλίζει εμπορική αμοιβαιότητα με την Κίνα και ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Ωστόσο, η κινεζική αγορά είναι λιγότερο ανοικτή από ό,τι η αγορά της ΕΕ στις ξένες

επενδύσεις. Υπάρχουν επίσης ανησυχίες ότι οι χρηματοδοτούμενες από το κινεζικό κράτος επενδύσεις στα κράτη μέλη ενδέχεται να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά της ΕΕ.

Η απόκριση της ΕΕ, σε επίπεδο θεσμικών οργάνων, στην επενδυτική στρατηγική της Κίνας βασίζεται σε τρία στρατηγικά έγγραφα, στα οποία καθορίζονται 74 δράσεις, κυρίως για τη διασφάλιση αμοιβαιότητας και ισότιμων όρων ανταγωνισμού (17), τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση (16), καθώς και την εμβάθυνση της δέσμευσης για ειρήνη και ασφάλεια (10). Στο επίπεδο των κρατών μελών, η απόκρισή τους ν στην επενδυτική στρατηγική της Κίνας άπτεται τεσσάρων βασικών τομέων: μνημόνια συμφωνίας (ΜΣ) για συνεργασία στο πλαίσιο των επενδύσεων της πρωτοβουλίας «Μία Ζώνη, Ένας δρόμος» (BRI), διμερείς επενδυτικές συμφωνίες, έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων σε εθνική κλίμακα και εθνικά έγγραφα πολιτικής. Η Κίνα έχει θεσπίσει πλαίσιο συνεργασίας με μια ομάδα 17 ευρωπαϊκών χωρών («17 + 1»), συμπεριλαμβανομένων των υποψήφιων χωρών των Δυτικών Βαλκανίων. Δεκαπέντε κράτη μέλη έχουν υπογράψει έκαστο μεμονωμένα μνημόνια συμφωνίας με την Κίνα για συνεργασία στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας BRI.

Η επισκόπηση 3/2020 του ΕΕΣ, με τίτλο «Η απόκριση της ΕΕ στη στρατηγική κατευθυνόμενων από το κράτος επενδύσεων της Κίνας» είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ, και συνοδεύεται από βιντεοσκοπημένη συνέντευξη και podcast με το αρμόδιο Μέλος του ΕΕΣ. Το εν λόγω έγγραφο δεν αποτελεί έκθεση ελέγχου αλλά επισκόπηση δημόσια διαθέσιμων πληροφοριών, και είχε ολοκληρωθεί πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα του ΕΕΣ στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας της COVID-19 θα βρείτε [εδώ](#).

Υπεύθυνος Τύπου: Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu τηλ.: (+352) 4398 45 510 / κιν.: (+352) 621 55 22 24